

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **A. M.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2021, č. j. MV-1884-2/OAM-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 1. 2021, č. j. MV-1884-2/OAM-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal dne 5. 1. 2021 opakovanou žádost u udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný svým rozhodnutím citovaným ve výroku tohoto rozsudku rozhodl tak, že dle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se správní řízení zastavuje. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce ke své (opakované) žádosti ničeho nového nesdělil. Situace je v Bělorusku po prezidentských volbách v roce 2020 sice bouřlivá, ale to podle žalovaného neznamena, že takovou neklidnou situací by měl být zasažen každý, kdo se do Běloruska navrácí. S tímto rozhodnutím žalovaného žalobce nesouhlasil.
2. V žalobě a jejím doplnění žalobce namítal, že správní řízení bylo jednostranné, neobjektivní a nedostatečně odůvodněné. Použité informace o zemi původu jsou v rozporu s usnesením Evropského parlamentu č. 2020/2779(RSP), o situaci v Bělorusku po prezidentských volbách. Žádal o přiznání odkladného účinku žalobě. Situace v Bělorusku se podle žalobce nedá srovnávat se situací mezi lety 2010 až 2019. Během protestů bylo již v Bělorusku zadrženo přes 19 000 lidí a mnoho jich bylo zbito. V této souvislosti žalobce zmínil 4 osoby jako oběti policejních zásahů. Obecně tak došlo v Bělorusku ke zhoršení bezpečnostní situace. Vládní činitelé v čele s prezidentem Lukašenkem neváhají demonstrace potlačit za použití vojenské síly. Organizace Amnesty ve své nové zprávě Bělorusko: „Nejste lidské bytosti“ předkládá drastické zprávy o zatýkání a mučení demonstrantů. Žalobce se během pobytu v České republice aktivně zapojoval k činnostem běloruských spolků SKARYNA a PAHONIA, zúčastnil se také různých demonstrací v blízkosti běloruského velvyslanectví, přičemž, jak známo, účastníci takových demonstrací jsou často natáčeni pracovníky tajných služeb. Žalobce tedy s ohledem na uvedené navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
3. Při jednání před soudem žalobce uvedl, že se za účelem prodloužení doplňkové ochrany dostavil do střediska v Kostelci nad Orlicí, přičemž následně byl odeslán do střediska v Bělé-Jezové. Tam podepsal žádost s tím, že měl dále ve věci žádosti cestovat do střediska v Zastávce u Brna, k čemuž však na konec nedošlo a bylo mu sděleno, že to již není třeba. K nebezpečí v Bělorusku uvedl, že v roce 2010 při volbách prezidenta vystoupil na manifestaci v Minsku na podporu opozičního kandidáta a byl následně zadržen. Milicionář mu sdělil, že pokud s podobnou činností neustane, bude napříště věc řešena se závažnějšími důsledky pro jeho osobu. Přátelé v Bělorusku mu aktuálně po telefonu sdělují, že pro jeho návrat domů není vhodná doba.
4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Ve svém vyjádření nejprve zrekapituloval dosavadní azylovou historii žalobce na území České republiky. K poslední podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jež je předmětem nyní projednávané žaloby, žalovaný poukázal na to, že žalobce v této žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti či změnu okolností svého případu vztahující se k jeho možnému pronásledování z důvodů dle § 12 zákona o azylu nebo k hrozbě vážné újmy dle § 14a téhož zákona. I přesto, že situace v Bělorusku je po prezidentských volbách bouřlivá, žalobce ve vlasti v posledních deseti letech nebyl. Ve

správním řízení nebyly prokázány žádné skutečnosti, za které by mohl být žalobce v Bělorusku pronásledován, případně by mu za ně měla hrozit vážná újma. Jeho tvrzená politická činnost byla pro udělení azylu okrajová. Jednalo se o vylepování plakátů a účast na demonstraci. Žalobce je bez politické příslušnosti a s místní policií měl jen nahodilé kontakty. Žalovaný při posuzování žádosti vycházel z aktuálních zpráv a informací o Bělorusku. Okolnosti, pro které byla žalobci v minulosti udělena doplňková ochrana, již odpadly. Podle žalovaného žalobce neopustil svou vlast z azylově relevantních důvodů a současně nic nenásvědčuje tomu, že by v případě návratu do vlasti měl být postižen za svou azylovou žádost. Žalovaný tedy s ohledem tuto argumentaci navrhl, aby soud žalobu zamítl.

5. Krajský soud v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.
6. Žaloba je důvodná.
7. Podle § 2 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se rozumí „další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany druhá opakovaná žádost podaná toutéž osobou po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a), d), e), f), h) nebo j) o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a všechny žádosti následující po ní.“
8. Podle § 11a odst. 3 věta první zákona o azylu „Podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví.“
9. Jádrem sporu je tedy v nyní projednávané věci otázka, zda v zemi původu žalobce nedošlo k podstatným změnám, které by mohly mít vliv na případné udělení mezinárodní ochrany. Posouzení takové otázky bylo v řízení o žádosti žalobce také úkolem žalovaného.
10. Jak již bylo uvedeno výše, v případě žalobce se nyní jedná o v pořadí již třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany.
11. Po přezkoumání žalobních bodů dospěl soud k závěru, že žalovaným zjištěný skutkový stav je v rozporu se správním spisem.
12. Předně třeba uvést, že žalovaného nezbavovala určitá pasivita žalobce ve správním řízení povinnosti náležitě zjistit bezpečnostní situaci v zemi původu s ohledem na žádost žalobce. Skutečnost, že žalobce k opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 1. 2021 vyjma adresy pobytu v Pardubicích ničeho dalšího nesdělil, nemůže sama o sobě vést k nevyhovění takové žádosti.
13. Nelze rovněž činit jakékoli relevantní závěry z výsledku předchozího soudního přezkumu, jež byl u zdejšího soudu veden v řízení pod sp. zn. 61 Az 3/2019, neboť žaloba byla odmítnuta pro nedoplnění žalobních bodů a k meritornímu přezkumu soudem nedošlo.

Totéž se vztahuje na výsledek řízení o kasační stížnosti vedeného pod sp. zn. 10 Azs 149/2020. Závěry řízení lze snad toliko interpretovat se závěrem, že žalobce vystupoval poměrně váhavě a laxně a svoji žádost a následně žalobu nepodložil konkrétními skutečnostmi. Nelze poté správním orgánu z jistého pohledu vytýkat jejich postoj k věci za situace, kdy aktivita žalobce je velice nízká.

14. Ze správního spisu plyne, že si žalovaný pro probíhající řízení obstaral dostatek aktuálních zpráv o zemi původu žalobce. V napadeném rozhodnutí však zcela absentuje hodnocení takových zpráv a informací o zemi původu. Žalovaný se vlastnímu hodnocení věnuje ve dvou odstavcích (str. 2 a 3 napadeného rozhodnutí), přičemž zastavení řízení odůvodňuje jednak neuvedením nových skutečností ze strany žalobce a také neshledáním takových skutečností žalovaným. Právě u posledně uvedeného hodnocení situace v zemi původu žalobce není vůbec zřejmé, na základě čeho žalovaný dospěl k závěru, že důvody, pro které byla žalobci udělena doplňková ochrana, již pominuly. Žalovaný se k bezpečnostní situaci v Bělorusku vyslovil pouze v několika větách, když uvedl, že: *„[s]právní orgán je tedy nucen sdělit, že okolnosti, pro které byla jmenovanému doplňková ochrana udělena, již odpadly a nic se na nich nezměnilo ani nyní. Situace v Bělorusku je v posledním období bouřlivá, po prezidentských volbách 2020, to ale neznamená, že by jí měl být zasažen každý, kdo se do Běloruska navrácí.“* Žalovaný následně cituje jednotlivé zprávy a informace o Bělorusku bez jakéhokoli hodnocení, resp., aniž by z nich cokoliv vyvozoval ve vztahu k žádosti žalobce.
15. Ze zpráv shromážděných žalovaným, reflektujících již bezpečnostní situaci v zemi po prezidentských volbách v roce 2020, je podle soudu naopak zřejmé, že situace v Bělorusku je v současné době téměř shodná se stavem po prezidentských volbách v prosinci 2010, tedy zhruba rok předtím, než žalobce v České republice požádal o mezinárodní ochranu (byť jeho žádost byla shledána jako nepřipustná). Doplňkovou ochranu získal žalobce v červenci 2013. Přitom ze zpráv a informací o Bělorusku se nepodává, že by nynější situace v zemi původu žalobce měla být po bezpečnostní stránce přijatelnější než například v právě zmiňovaném roce 2013. Ostatně z výše citovaného odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že i sám žalovaný si je vědom určité eskalace napětí v Bělorusku po prezidentských volbách. Přesto, bez konkrétnějšího zdůvodnění, dospěl k závěru, že žalobce se v případě návratu do vlasti tato zhoršená situace nikterak významně nedotkne. Podle žalovaného totiž žalobce v Bělorusku posledních deset let nebyl a ani v minulosti tam nečelil žádným závažným obtížím. S přihlédnutím ke zprávám o zemi původu a k osobě žalobce se však krajský soud s takovým hodnocením žalovaného ztotožnit nemůže.
16. Všechny žalovaným shromážděné aktuální zprávy prolíná stěžejní sdělení o násilném potlačování demonstrací, náhodném zatýkání řádově stovek osob na jednotlivých protirežimních akcích a jejich svévolném zadržování. Z Informace OAMP, Bělorusko – vývoj po prezidentských volbách, ze dne 14. 12. 2020 se uvádí mimo jiné, že: *„[v]ysoká komisařka OSN pro lidská práva 4. prosince hovořila o cca 2 000 stížnostech na nelidské zacházení či mučení podaných do konce října. Rovněž uvedla, že důvěryhodné zdroje v současnosti hovoří o téměř 30 tis. případech zatčení, 900 navazujících trestních řízení a 500 případech mučení v průběhu přepravy do cely předběžného zadržení či v jeho průběhu.“* I ve světle takovýchto informací nelze s ohledem na osobu žalobce marginalizovat možnost

jeho pronásledování či hrozbu vážné újmy v případě návratu do vlasti. Sám žalovaný v napadeném rozhodnutí popisuje politickou činnost žalobce v podobě vylepování letáků a davové účasti na demonstracích. Žalobce měl podle žalovaného mít i kontakty s lokální policií ve formě předvedení na stanici a výhrůžek. Žalovaný namísto, aby aktuální zprávy o zemi původu hodnotil ve vztahu k poměrům žalobce, na bližší hodnocení rezignoval a spokojil se jen s neodůvodněným tvrzením, že žalobce je nezájmová osoba, případně odkázal na předchozí řízení. Takové tvrzení žalovaného však nemá oporu ve správním spise, resp. v citovaných zprávách a informacích o zemi původu.

17. Není zřejmé, na základě čeho dospěl žalovaný k závěru o žalobci jako nezájmové osobě, když například Informace OAMP, Bělorusko – shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020 ze dne 4. 3. 2021 uvádí, že *„[r]ežim v tomto období proti protestům dále vystupoval (včetně zatýkání), hlavním nástrojem represí se nicméně staly cílené zásahy proti médiím a aktivistům (domovní prohlídky, razie), pokračování dříve spuštěných trestních řízení a ukládání exemplárních trestů za projevy nesouhlasu s režimem. Protestující i novináři obdrželi za pouhou účast nebo monitorování protestů několikaleté tresty odnětí svobody. Další byli trestáni za banální prohřešky (postavení sněhuláka s opozičními insingniemi, skandování hesel apod.).“* Jak již uvedeno shora, žalobce se podle svých slov v České republice účastnil různých demonstrací, jejichž účelem bylo projevit nesouhlas s běloruským režimem pod vedením prezidenta Lukašenka. Ve světle citované Informace OAMP nelze podle soudu v případě žalobcova návratu do vlasti vyloučit postih za toto své jednání.
18. Lze sice přisvědčit žalovanému v tom směru, že žalobce není žádným opozičním předákem, vůdčím aktivistou či organizátorem protestů, nicméně z citovaných zpráv se podává, že běloruský režim od července 2020 v návaznosti na nepokoje po zveřejnění volebních výsledků znovu významně zesílil v potírání demonstrací a v podstatě jakéhokoli projeveného nesouhlasu či odporu, jako tomu bylo po prezidentských volbách v roce 2010. Z výše uvedených zpráv se pak podává, že například zmiňované zatýkání se zdaleka netýkalo jen vůdčích aktivistů, organizátorů protestů či, stručně řečeno, nehlasičtějších kritiků režimu. To plyne i z již citované Informace OAMP z března 2021, podle níž *„hlavním nástrojem represí však bylo masové, náhodné zatýkání“*. V rozsudku ze dne 11. 2. 2021, č. j. 7 Azs 249/2020-29 se Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) zabýval obdobným případem i co do časového ukotvení. V uvedené věci se jednalo o žadatele – státního občana Běloruska, jenž v České republice získal doplňkovou ochranu dne 2. 10. 2013 a tato mu byla opakovaně prodlužována. Rozhodnutím ze dne 27. 12. 2019 již žalovaný žadateli doplňkovou ochranu neprodloužil. NSS v řízení o kasační stížnosti žalobce (žadatele) dospěl k závěru, že *„Při porovnání obsahu zpráv o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel při udělení doplňkové ochrany stěžovateli a výše citovaných aktuálních zpráv lze konstatovat, že závěry žalovaného o podstatném zlepšení bezpečnostních poměrů jsou v rozporu se správním spisem a rovněž jsou částečně nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud žádné zásadní změny v oblasti lidských práv z obsahu správního spisu nerozpoznal. Z informací shromážděných ve správním spisu a shrnutých výše naopak vyplývá, že situace v Bělorusku se nijak zásadně nezměnila. (...) Z aktuálních zpráv o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, přitom nevyplývá, že by se porušování lidských práv ze strany bezpečnostních složek omezovalo „jen“ na*

politické a občanské aktivisty či představitele opozice, tj. že by se stěžovatel stal s ohledem na svůj profil nezájemnou osobou, které již obdobné zacházení nehrozí.“ Rovněž v rozsudku NSS ze dne 7. 4. 2021, č. j. 7 Azs 248/2020-27, v bodu 20 NSS konstatoval, že „[s]kutečnost, že stěžovatelka není představitelkou opozice a ani nebyla pronásledována za uplatňování politických práv, je v tomto ohledu nerozhodná, jelikož tomu tak bylo i v době udělení doplňkové ochrany (a jejího předchozího prodlužování). (...) Z aktuálních zpráv o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, přitom nevyplývá, že by se porušování lidských práv ze strany bezpečnostních složek omezovalo „jen“ na politické a občanské aktivisty či představitele opozice, tj. že by se stěžovatelka stala s ohledem na svůj profil nezájemnou osobou, které již obdobné zacházení nehrozí.“

19. Podle krajského soudu jsou tyto závěry NSS zcela příléhavé na nyní projednávanou věc. Rovněž v nyní projednávané věci totiž nelze bez dalšího učinit závěr o tom, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí pronásledování či vážná újma jen proto, že žalobce není významně politicky aktivní osobou. To platí zvláště v situaci, kdy sám žalovaný připustil, že měl žalobce v minulosti určité konflikty s policií, vylepoval plakáty a účastnil se demonstrací.
20. Soud tak uzavírá, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí absentuje odpovídající hodnocení zpráv a informací o zemi původu zasazených do poměrů žalobce. Za tím účelem by tedy žalovaný měl pečlivě a kriticky posoudit zprávy, jejichž pouhý výčet uvedl v odůvodnění napadeného rozhodnutí, zejména odůvodnit, jak posoudil bezpečnostní situaci, stav právního státu a stav dodržování lidských práv v Bělorusku, respektive změnu těchto kritérií v předmětné době. Tyto své závěry však musí vztáhnout k osobním poměrům a azylovému příběhu žalobce tak, aby bylo zřejmé, zda důvody pro zastavení řízení o opakované žádosti žalobce jsou na místě. Protože napadené rozhodnutí těmito požadavkům nevyhovuje, shledal je soud nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
21. S ohledem na shora uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení zcela úspěšný. Žádné náklady mu v této souvislosti však nevznikly. Soud proto rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 8. června 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce